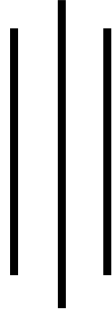
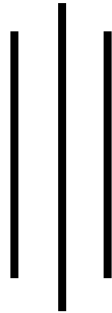

बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति संयोजक
एवं नगर उप-प्रमुख कविता विष्टले
नगरसभा समक्ष प्रस्तुत गर्नुभएको

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट वक्तव्य

बडीमालिका नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
मार्तडी, बाजुरा
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

आदरणीय सभाध्यक्ष महोदय,

१. विश्वभर कोभिड १९ को प्रभाव बढीरहेको विषम परिस्थितिमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले व्यवस्था गरेको कानूनी व्यवस्था अनुसार बजेट एवं कार्यक्रम तर्जुमा समिति संयोजकको हैसियतले यस गरिमामय सभामा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम (आय व्यय विवरण सहितको) पेश गर्न गईरहेको छु। हाल कोभिड १९ को दोस्रो संक्रमणको प्रभावलाई न्यूनिकरण गर्दै नगरवासीको स्वास्थ्यलाई प्रभावकारी रूपमा संरक्षण गर्न र नगरवासीको जनजीवनलाई सामान्य अवस्थामा ल्याई स्वास्थ्य सुरक्षा र विकासलाई संगैसंगै सम्बोधन गर्नुपर्ने चुनौतीपूर्ण एवं कठिन परिस्थितिको वीचमा आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दै रहदा मैले जिम्मेवारी बोध गर्दै आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम सम्मानीत सभामा सभा समक्ष पेश गर्ने अनुमती चाहान्छु।
२. यस पुण्य अवसरमा प्रजातन्त्र, लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि विभिन्न कालखण्डमा जीवनोत्कर्ष गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात महान शहीदहरू प्रति सम्मानपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै नागरिक स्वतन्त्रता र मुक्तिका लागि जीवन पर्यन्त संघर्ष गर्नुहुने नेतागणहरूमा हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्न चाहान्छु। लोकतान्त्रिक गणतन्त्र प्राप्तिको आन्दोलनको कठिन घडीमा नेतृत्व गर्नुहुने आदरणीय अग्रज राजनीतिज्ञहरूमा उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु।
३. गाउँघरको सरकारका हिसावले स्थानीय भावना अनुसार सरकार सञ्चालनका लागि आवश्यक ऐन नियम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन चरणमा छौ। सामाजिक, आर्थिक, भौतिक पूर्वाधार र संस्थागत विकासका क्षेत्रमा "समृद्ध बडिमालिका" निर्माणको आधार तयार गर्ने दिशामा अग्रसर छौ।
४. यस प्रतिकूल अवस्थामा नगरवासीको जीवन रक्षा र भविष्यप्रति सचेत रही विकासको लयमा लैजाने गरी चालु आर्थिक वर्षका क्रमागत योजना तथा कार्यक्रमको प्रभावकारिता र महत्व हैरैर निरन्तरता दिईएको छु। यस विषम परिस्थितिले सिर्जना रोग, भोक र गरिवी न्यूनिकरण गर्ने गरी बजेट तथा कार्यक्रमको प्रवन्ध गरेको छु।
५. बजेट विनियोजन गर्दा नेपालको संविधान र प्रचलित कानून, नीति तथा कार्यक्रम, कार्यपालिका बैठकबाट निर्धारित बजेटका प्राथमिकता, टोल टोलका समस्या, वडा समिति, विषयगत समिति, राजस्व परामर्श समिति, नगरपालिकाको आवधिक योजना, पञ्चवर्षिय जीविकोपार्जन सुधार योजना लगायत विभिन्न विकास साझेदार लगायतका विज्ञहरूको सुझावलाई ध्यान दिएर बजेट कार्यक्रम तय गरेको छु।

सभाध्यक्ष महोदय,

६. चालु आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को हालसम्मका प्रमुख उपलब्धीहरूको संक्षिप्त विवरण जानकारी गराउन चाहान्छु । नगरपालिकाको सबै वडा केन्द्रसम्म सडकको पहुँच विस्तार गर्ने अभियान अनुरूप वडा नं ५ बाहेकका वडामा सडकको पहुँच पुगेको छ । एक घर एक धारा अभियान अन्तरगत सबै वडामा ४४० वटा धाराको निर्माण कार्य सम्पन्न भई खानेपानी व्यवस्थापन सहज भएको छ । नगरपालिकाका सबै सामुदायिक विद्यालयमा खानेपानीको व्यवस्थापन गरी सुरक्षित खानेपानीयुक्त विद्यालय स्थापनाको प्रकृया प्रारम्भ भएको छ । २ वटा झोलुङ्गे पुलको निर्माण कार्यसम्पन्न भई यातायातमा सहजता कायम भएको छ । सामाजिक क्षेत्रमा समावेशीकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गरी लक्षित वर्गको हक हितका कायम भएको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तरगत ८०२ जनाले १०० दिन बराबरको रोजगारी प्राप्त गरेका छन् भने गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम अन्तरगत १०० जना नयाँ उद्यमी सिर्जना भएका छन् ।
७. चालु आर्थिक वर्षको हालसम्म प्रशासनीक तथा चालु प्रकृतिका कार्यक्रमहरू तर्फ २७ करोड ६ लाख ५९ हजार रुपैया विनियोजन भएकोमा १६ करोड ५ लाख ८७ हजार खर्च भएको छ जो ५९ दशमलव ३३ प्रतिशत र पूँजीगत तर्फ २० करोड ८ लाख १८ हजार १०१ रुपैया विनियोजन भएकोमा १० करोड ६ लाख ७३ हजार बजेट ५० दशमलव १२ प्रतिशत खर्च भएको छ भने हालसम्म चालु र पूँजीगत ५५ दशमलव ४१ प्रतिशत खर्च भएको छ ।
८. अब म आगामी आर्थिक २०७८/७९ मा संचालन गरिने मुख्य-मुख्य कार्यक्रमहरूका बारेमा जानकारी गराउन चाहान्छु ।

अध्यक्ष महोदय,

९. अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहान्छु । बजेटका उद्देश्यहरू देहाय अनुसार रहेका छन् :
  - क) नगरको समृद्धी र नगरवासीको मुहारमा खुसी स्थापित गर्नु बजेट तथा कार्यक्रमको प्रमुख सोच रहेको छ ।
  - ख) कोभिड १९ को महामारीबाट नगरवासीको जीवन रक्षा गर्दै सहज र सुरक्षित बनाउने,
  - ग) स्थानीय स्तरमा उपलब्ध स्रोत साधन र जनश्रमदानको समुचित परिचालन गरी आत्मनिर्भर नगरपालिका निर्माणको आधार तयार हुनेछ,
  - घ) न्यूनतम पूर्वधारको विकास गरी सबै समुदायलाई विकासका प्रतिफलको लाभ प्राप्त गर्न सफल हुने,
  - ङ) चालु आर्थिक वर्षका क्रमागत योजनाहरू सम्पन्न हुने गरी आर्थिक उनन्ती, पूर्वाधार विकास र सामाजिक विकास र सुदृढीकरण मार्फत सभ्य र समृद्ध नगर निर्माण गर्दै जाने,

१०. नगरको नीति कार्यक्रम र उद्देश्यलाई साकार पार्न प्राथमिकतागत रूपमा तयार पारिएको आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को विषयगत क्षेत्रगत रूपमा बजेट तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहान्छु ।

आर्थिक विकास क्षेत्र

११. आर्थिक विकास क्षेत्रमा कुल १ करोड ५८ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ । कृषि व्यवसायलाई नगरको समृद्धी र विकासको आधारको रूपमा विकास गर्न कृषि विकास तर्फ ७० लाख ७० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
१२. नगरवासीको कृषि उपज खपत भएर बारी मै कुहाउनु पर्ने समस्याको समाधान गरी कृषको कृषि उपज संकलन गरेर बजारिकरण गर्नाका लागि बजेटको प्रवन्ध गरिएको छ ।
१३. कृषकलाई मल ढुवानी अनुदान, कृषि उपज संकलन तथा विक्री अनुदानको व्यवस्था गरी कृषिको व्यवसायमा आकर्षित हुने गरी बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
१४. आयातित तेलको आयात न्यनिकरण गरी स्थानीय अर्गानिक तोरीको तेल उत्पादनलाई प्रोत्साहित गर्न स्थानीय तोरी खेती प्रवर्द्धनका लागि बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
१५. घर तपाईंको प्लाष्टिक टनेल र उन्नत विउ हाम्रो अभियान सञ्चालन गरी कृषिमा आधानुक्रिकरण र व्यवसायीकरणको विकास गर्न बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
१६. बाली संरक्षण तथा वीमा कार्यक्रमका लागि बजेटको प्रवन्ध गरिएको छ ।
१७. कृषकको आफ्नै कृषि बजारका रूपमा खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडको जग्गामा निर्माण हुन लागेको बडीमालिका कृषि बजारको व्यवस्थापन गरी लोकतान्त्रिक चोकमा डोको राखेर कृषि उपज विक्री गर्नुपर्ने अवस्था अन्त्य गर्नका लागि बजेटको व्यवस्था व्यवस्था गरिएको छ ।
१८. कृषि बालीमा कुनै रोगव्याधी लागेमा तत्काल उपचार तथा नियन्त्रणका लागि कृषि प्राविधिक सहितको रेपिड रेसेपोन्स टिम RRT को व्यवस्था हुने गरी बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
१९. कृषकसँग नगर प्रमुख कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै जग्गा भाडामा लिएर आफ्नै लगानीमा व्यवसायिक कृषि फार्म सञ्चालन गर्ने कृषकहरूसंगको लागत साझेदारीका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
२०. परम्परागत आरन छालाजन्य उनजन्य काष्ठजन्य उद्योगको संरक्षण तथा प्रवर्द्धनका लागि बजेटको प्रवर्द्धन गरिएको छ ।
२१. कृषि उपजको मुल्य निर्धारण गरी कृषि बजारिकरणका लागि कृषि मेला, महोत्सव गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु भने कृषकलाई प्रोत्साहनका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु

२२. सबै वडामा माटो परिक्षण गरी सामुहिक खेतीलाई पाइलट प्रोजेक्टका रूपमा सञ्चालन गरिने व्यवस्था मिलाएको छ।
२३. कृषकसंग नगर प्रमुख कार्यक्रम अन्तरगत स्थान विशेषको सम्भाव्यताको आधारमा विस्तार गरिएको पकेट क्षेत्रलाई थप परिस्कृत र सिकाई केन्द्रका रूपमा विकास गर्न रु ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छ।
२४. बडीमालिका, कालाजग्रा क्षेत्र, पोरखे ताल, चल्लेसैन पर्यटकीय ताल संरक्षण, बिरखोला झरना लगायतका ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक क्षेत्रको संरक्षण र प्रवर्द्धन तथा विकासका लागि नगर स्तरिय पर्यटकीय गुरुयोजना तर्जुमा र कार्यान्वयनका लागि पर्यटन क्षेत्रमा १८ लाख बजेट व्यवस्था गरिएको छ।
२५. विकास र समृद्धीको यात्रामा एक सवल खम्वाको रूपमा विकास गर्न सहकारी क्षेत्रको विकास, नगपालिकामा सहकारी हेर्ने छुट्टै उपशाखाको व्यवस्थापन लगायतका कोपोमिस तालिम लगायतकाका कृयाकलाप सञ्चालनका लागि ४२ लाख बजेटको व्यवस्था गरिएको छ।
२६. वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम घर घरसम्म विस्तार गरी सबै नगरवासीको बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्रमा पहुँच स्थापनाका लागि घुम्ती सेवा सञ्चालन गर्न १ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ।
२७. पशुपालन व्यवसायको प्रवर्द्धन विकास गरी आर्थिक उपार्जनमा पशु विकास क्षेत्रको महत्पूर्ण योगदान स्थापनाका लागि पशु विकास तर्फ २१ लाख ७५ हजार बजेटको विनियोजन गरेको छ।
२८. कम्तिमा ५ वटा भैसी र पाडा हुर्काउने भैसी पालक किसानका पशुहरुको पशु वीमाका लागि रु २ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ।
२९. स्थानीय जातका कुखुराको संरक्षण तथा सुधारका लागि बजेटको प्रवन्ध गरिएको छ।
३०. मार्तडी बजार क्षेत्रमा दुग्धजन्य बस्तुको उत्पादन र बजारिकरणका लागि दुध डेरी स्थापना गर्न १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ।
३१. पशुपालक किसानले आफ्ना समस्या प्रत्यक्ष रूपमा प्राविधिकसंग राखेर समस्याको मसाधान गर्ने उद्देश्यले पशुपालक किसानसंग नगरपालिका कार्यक्रम सञ्चालनका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ।
३२. पशुजन्य रोगहरुको तत्काल उपचार र रोकथामका लागि पशु सेवा प्राविधिकको RRT टोली परिचालन गर्न बजेटको प्रवन्ध गरिएको छ।

सामाजिक विकास क्षेत्र

३३. सामाजिक विकास तर्फ कुल २५ करोड ३ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ।

३४. विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण, शिक्षकका लागि आवश्यक तालिम, शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन लगायतका शिक्षा क्षेत्रमा कुल १ करोड ४ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३५. सबै सामुदायिक विद्यालयको गुरु योजना तर्जुमा गरी सोही अनुसार भौतिक तथा शैक्षिक विकास गरिने गरी बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
३६. उत्कृष्ट विद्यार्थीलाई प्रोत्साहन पुरस्कार, कोभिड १९ बाट प्रभावित विद्यार्थी पठन पाठन परिपुर्ति कक्षा, आयोगका तयारी कक्षा सञ्चालन, विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधार कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेटको प्रवन्ध मिलाएको छ ।
३७. जेहेन्दार विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ती प्रदान गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
३८. कोभिड १९ को विषम परिस्थितिमा नगरवासीको जीउ ज्यानको रक्षा गर्न स्वास्थ्य क्षेत्रलाई विशेष प्राथमिकता प्रदान गरी बजेट विनियोजन गरेको छ ।
३९. नगवासीको नियमित स्वास्थ्य जाँचका लागि जाँच कार्ड, हरेक महिना सबै विद्यार्थीको स्वास्थ्य जाँचका लागि आवश्यक बजेटको प्रवन्ध गरेको छु।
४०. जुगाडा र बुढीगंगा स्वास्थ्य चौकीमा प्रयोगशालाको व्यवस्था लगायतका कार्यक्रमहरू सञ्चालनको प्रवन्ध मिलाएको छ ।
४१. परम्परागत उपचार पद्दतीको संस्थागत विकास, योग शिक्षा, आयुर्वेद उपचार पद्दतीलाई प्रवर्द्धन गर्नाका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छ ।
४२. मार्तडी बजार क्षेत्रमा वडा नं ८ र ९ को पायक पर्ने क्षेत्रमा खोप केन्द्र स्थापना कालगि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
४३. वडा नं ९ को मेलकाँधमा यसै आर्थिक वर्षबाटद सेवा सुचारु गर्ने गरी बजेटको प्रवन्ध मिलाइएको छ ।
४४. दश शैयाको चुथि अस्पतालको निर्माण कार्यलाई तिव्रता दिनका लागि आवश्यक प्रवन्ध गरिएको छ ।
४५. नगरपालिका सबै स्वास्थ्य संस्थामा औषधी उपकरणको अभाव नहुने गरी ढुवानी सहितको बजेटको प्रवन्ध गरिएको छ ।
४६. नगरपालिकामा विभिन्न समयमा आइपर्ने स्वास्थ्यजन्य समस्याको निराकरणका लागि RRT को प्रवन्ध हुने गरी बजेटको प्रवन्ध गरिएको छ ।
४७. विभिन्न विकास साझेदारको सहकार्यमा सुरक्षित खानेपानीयुक्त नगरपालिका निर्माणका लागि खानेपानी योजना निर्माण, खानेपानी सुरक्षा योजना तर्जुमा, पानीको शुद्धता परिक्षण

- लगायतका गतिविधी सञ्चालनका लागि २ करोड ९२ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरेको छ ।
४८. नगरपालिकाको खानेपानी सुरक्षा योजनाको कार्यान्वयन गर्दै सबै खानेपानी योजनाको परिक्षणको प्रवन्ध गरी सबै नगरवासीलाई स्वच्छ पानीको प्रवन्ध हुने गरी बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ । मार्तडी बजारको पानीको समस्या समाधानका लागि नियमित मर्मत सम्भारको लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
४९. खानेपानीका मुहान संरक्षणका कार्यक्रम सञ्चालनका लागि विकास साझेदारहरूसंग सहकार्य गरी पानीका स्रोतको संरक्षण हुने गरी बजेटको प्रवन्ध गरिएको छ ।
५०. कला संस्कृतीको संरक्षण गरी परम्परादेखि पुज्दै आएका माणु तथा मन्दीरहरूको स्तरोन्नती, धर्मशाला निर्माण, संस्कृती जगेर्ना, अभिलेखीकरण, भोटेजनजातीको कला संस्कृती प्रवर्द्धन, पञ्चेवाजा व्यवस्थापन लगायत संस्कृती प्रवर्द्धनका क्षेत्रमा वजेट विनियोजन गरेको छ ।
५१. बडीमालिका नगरपालिका क्षेत्रमा सबै खालका खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालन हुन सकिने गरी नगर स्तरिय खेलकुद पूर्वाधारको सम्भाव्यता अध्ययनका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ । वडामा वडास्तरिय खेलकुद मैदान निर्माणका लागि समेत बजेटको प्रवन्ध गरिएको छ । प्रतिभाको पहिचान र प्रतिश्रधार्का लागि वडा अध्यक्ष कप तथा नगर स्तरिय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरिने गरी खेलकुद तथा मनोरञ्जनमा कुल १६ लाख ७० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
५२. लक्षित वर्गको सर्वाङ्गिण विकास र सशक्तिकरणका लागि सञ्चालन हुने कार्यक्रमका लागि लैङ्गिक समानता तथा समावेशीकरणका क्षेत्रमा कुल ७६ लाख ५५ हजार वजेट विनियोजन गरेको छ ।
५३. आगामी वर्षमा वाल श्रमिकमुक्त नगरपालिका घोषणाका लागि बजेटको प्रवन्ध मिलाएको छ ।
५४. महिलासंग उप प्रमुख कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै वडा नं १ २ ७ र ८ लाई छाउपडी गोठमुक्त वडा घोषणाका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ भने छाउपडीगोठमुक्त वडा घोषणा भएका वडामा समेत दिगोपनाका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछन् ।
५५. स्थानीय स्तरमै स्यानिटरी प्याडको सिलाई तालिम सञ्चालनका लागि बजेटको प्रवन्ध गरिएको छ भने विभिन्न हिंसाबाट प्रभावितहरूको सहयोगका लागि राहतको कोषका लागि बजेटको प्रवन्ध गरिएको छ ।
५६. बडीमालिका नगर स्तरिय युवा सूचना केन्द्रको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि समेत बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

५७. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको क्षमता विकास तथा हकहितको संरक्षण र प्रवर्द्धनका लागि मागमा आधारित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछन् ।
५८. बहु क्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि बजेटको साझेदारीको व्यवस्था गरिएको छ ।

पूर्वाधार विकास क्षेत्र

५९. पूर्वाधार विकास अन्तर्गत स्थानीय सडक तथा झोलुङ्गे पुल तर्फ जम्मा १ करोड ८६ लाख वजेट विनियोजन गरेको छ।
६०. यसै आर्थिक वर्षमा वडा नं ५ बाहेकका वडामा सडक पहुँच पुऱ्याउने गरी वजेटको व्यवस्था गरिएको छ भने अन्य अन्तर वडा तथा अन्तरपालिका जोड्ने सडकको निर्माणका लागि संघ तथा प्रदेश सरकारसंगको सहलगानीको प्रवन्ध मिलाएको छ ।
६१. नगरपालिकाबाट निर्माण गरिने योजनाहरूको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन, वायो इन्जिनियरिङ्ग, योजनाबाट पर्ने प्रभाव मुल्याङ्कन गरी निर्माण गरिने प्रवन्ध गरेका छौं ।
६२. प्राविधिक शाखालाई समायनुकल बनाउन कर्मचारी तथा शाखाको विकासका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
६३. नगरपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण सम्पन्न गर्न, वडाका लागि आवश्यक प्रशासनिक भवन निर्माण गर्न, सामुदायिक भवन निर्माण तथा मर्मतका लागि भवन तथा वस्ती विकास क्षेत्रमा कुल ६४ लाख ५० हजार वजेट विनियोजन गरेको छ।
६४. गत आ.व.का क्रमागत योजना, वडा तथा नगर स्तरिय मर्मत सम्भार कोष, सञ्चार, विकास साझेदारसंगको सहकार्यका लागि समपुरक कोष लगायतका क्षेत्रमा कुल ४० लाख वजेट विनियोजन गरिएको छ ।
६५. सिञ्चित क्षेत्रको विस्तारका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ । स्थानीय आवश्यकता अनुसार सिँचाई कुलो, पानी पोखरी, लिफ्ट सिचाइ समेतको निर्माण गरिनेछ ।
६६. नक्सापास कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइ विपद व्यवस्थापनमैत्री संरचनाको निर्माणका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ । परम्परागत पानी घट्ट जिताडाको संरक्षण लगायतका कार्यक्रम सञ्चालनका लागि भवन तथा वस्ती विकास क्षेत्रमा ६८ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
६७. उज्यालो बडीमालिका अभियान सफल पार्न बहुउद्देश्यी सिँचाई कुलो तथा जलविद्युतको सम्भाव्यता अध्ययन, विजुली विस्तारका लागि वजेटको प्रवन्ध गरिएको छ ।
६८. मार्तडी बजारमा शान्ति सुरक्षा कायम गर्न सोलार बत्ती र सि सि क्यामेरा जडानका लागि ५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

६९. UNICEF नेपालसंगको साझेदारीमा २००० बढी घरधुरीमा सुधारिएको चुल्हो विस्तारका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७०. वडा कार्यालयमा इन्टरनेटको नियमितता र स्वास्थ्य तथा विद्यालय इन्टरनेट सेवा विस्तारका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
७१. वडा स्तरमा साना तिना मर्मत सम्भारका लागि वडा स्तरिय मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्था गरिएको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि लागत साझेदारी गर्न बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७२. नियमित यातायात सञ्चालन, खानेपानी व्यवस्थापन लगायतका कामकाजका लागि नगरस्तरिय मर्मत सम्भार कोषका लागि २५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र

७३. क्लीन एण्ड ग्रीन बडीमालिका अभियान अन्तरगत जडीबुटी खेती विस्तार, सामुदायिक वनमा नर्सरी स्थापना, जडीबुटी पार्क निर्माण, टोल स्तरिय फोहरमैला व्यवस्थापन लगायतका कार्यका लागि ३ लाख ४७ हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७४. जलाधार संरक्षण अन्तरगत मुहान संरक्षण, सिमसार क्षेत्रको संरक्षणका लागि आवश्यक बजेटको प्रवन्ध गरेको छु।साझेदार निकायको सहकार्यमा जलवायु परिवर्तन र अनुकूलनका कार्यक्रम सञ्चालन र सहकार्यका लागि समेत बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
७५. नगरका विभिन्न स्थानमा ढल निकास, शौचालय निर्माण, ल्याण्डफिल साइटको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन लगायतका कृयाकलाप सञ्चालनका लागि ५३ लाख ४९ हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७६. बुढीगंगा नदी लगायतका खोला तथा गाडले पुऱ्याउने क्षती न्यूनिकरणका लागि जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणमा ९५ लाख २० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७७. कोभिड-१९ संकट व्यवस्थापन, स्थानीय आपतकालिन केन्द्र सञ्चालन तथा आइपर्ने विपदको व्यवस्थापन तथा राहतका लागि रु ३९ लाख ५० हजार बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास क्षेत्र

७८. नतिजामुखी जनताको शासन जनमैत्री प्रशासन अभियान अन्तरगत सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ ९ करोड ५६ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

७९. नगरपालिकालको सेवा प्रवाह सुदृढीकरण, तथ्याङ्क अध्यावधी, खोज अनुसन्धान, सुशासन प्रवर्द्धन, पञ्जीकरण सुदृढीकरण, सार्वजनिक सुनुवाई, राजश्व सुधार योजना कार्यान्वयन लगायतका सामान्य सेवा सञ्चालनका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ।
८०. सबै वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था र विद्यालयमा इ हाजिरी व्यवस्थापनका लागि ५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ।
८१. युगानुकूल पत्रकारहरूको क्षमता विकासका लागि पत्रकार महासंघसंगको सहकार्यमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ भने पत्रकारिता पेशाको संवेदनशीलतालाई मध्यनजर गरी प्रेश काउन्सीलबाट परिचय पत्र प्राप्त गरेका यस नगरपालिकाका पत्रकारहरूको १० लाख बराबरको सामुहिक दुर्घटना वीमाका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ।
८२. दीगो विकास लक्ष्यको स्थानीयकरणका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ भने नगरपालिकाले तर्जुमा गरेका ऐन कानूनहरूको स्थानीय स्तरमा सचेतिकरणका लागि समेत बजेटको प्रवन्ध मिलाइएको छ।
८३. सबै वडा कार्यालयको प्रशासनिक भवन निर्माणका लागि बजेटको प्रवन्ध गरिएको छ।
८४. राजश्व सुधार योजना कार्यान्वयनका लागि बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ भने नगरपालिकाको राजश्व तथा लेखा प्रणालीलाई सुदृढीकरण गर्ने गरी आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ।
८५. जनप्रतिनिधी, कर्मचारीहरूको कार्यदक्षता र क्षमता विकासका लागि तालिम, खोज अनुसन्धान र अध्ययन भ्रमणका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ।
८६. सबै शिक्षक र कर्मचारीहरूको लागि सङ्घीय सरकारको नीति तथा कार्यक्रम अनुसार पारिश्रमिक वृद्धी गरिएको छ।
८७. आफ्नो ज्यानको प्रवाह नगरी कोभिड-१९ को नियन्त्रण, रोकथाम र उपचारमा संलग्न स्वास्थ्यकर्मी, जनप्रतिनिधी र कर्मचारीहरूका लागि वीमा, जोखिम भत्ता लगायतका प्रोत्साहनका कार्यक्रम सञ्चालनका आवश्यक बजेटको प्रवन्ध मिलाएको छ।

अध्यक्ष महोदय,

८८. अब माथी उल्लेखित क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनका लागि बजेट विनियोजन तथा स्रोत व्यवस्थापनको अनुमान प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहान्छु।
८९. आय तर्फ आगामी आर्थिक वर्षमा संघ र प्रदेश सरकारबाट समानीकरण अनुदान वापत १२ करोड ११ लाख, शसर्त अनुदान १८ करोड ३४ लाख, समपुरक अनुदान १ करोड ४ लाख १४ हजार, विशेष अनुदान १ करोड ८२ लाख, राजश्व बाँडफाँड तर्फ ९ करोड ९ लाख अन्य आम्दानी ८ करोड २५ लाख गरी कुल ५० करोड ६५ लाख ७७ हजार हुने अनुमान

- गरिएको छ । यसैगरी नगरपालिकालाई सहयोग गर्ने विकासका साझेदारहरु युनिसेफ नेपाल लगायतका अन्य विकास साझेदारहरु, नीजि क्षेत्र, सहकारी र बैङ्क तथा वित्तिय संस्थासँगको सहकार्यमा नगर समृद्धीको यात्रालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
९०. अव म आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व परिचालनको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहान्छु ।
९१. हाम्रो नगरपालिका क्षेत्रमा ठुला व्यापार व्यवसाय लगायत राजश्व असुलीको बलियो आधार नभएकाले आन्तरिक आम्दानी सन्तोषजनक रुपमा बढ्न सकेको छैन । आर्थिक वर्षको अन्त्यमा कोरोनाको प्रभाव न्यूनिकरणका लागि गरिएको निशेधाज्ञाले सार्वजनिक यातायात समेत सञ्चालन नभएको अवस्थामा व्यवसायीलाई राहत, बन्दप्राय अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाइ आर्थिक कृयाकलापलाई दीगो र बलियो स्रोतका रुपमा विकास गर्न देहाय उद्देश्य हासिल हुने गरी राजश्व परिचालन गरिनेछ ।
- क) कर तथा गैरकर सम्बन्धी कानूनको तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिने,
 ख) कोरोनाबाट प्रभावित व्यवसायको पुनरुत्थान हुने गरी सहुलियत प्रदान गर्ने,
 ग) उत्पादनजन्य तथा रोजगारी सिर्जना गर्ने खालका उद्योग व्यवसायलाई प्रोत्साहन गर्ने,
 घ) नगरपालिकालको संस्थागत विकास, सूचना प्रविधिको प्रयोग, कर शिक्षा तथा सचेतना अभिवृद्धी गर्ने करको दायरामा ल्याउने खालका कृयाकलाप सञ्चालन गर्ने।
९२. अव म आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को राजश्वका दर सम्बन्धी प्रस्ताव र राजश्व सुधारका कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहान्छु।
९३. वर्तमान अवस्थालाई मध्यनजर गरी दरमा बृद्धी नगरी दायराको विस्तार गरिएको छ । कोरोनाबाट प्रभावित व्यापार व्यवसायमा कर सहुलियतको व्यवस्था गरिएको छ। कृषि तथा पशुपालनजन्य उद्योग व्यवसायमा लगानी गर्ने लगानी कर्तालाई करछुट, नविकरण शुल्क मिनाहा जस्ता व्यवस्थाको प्रवन्ध गरिएको छ ।
९४. व्यापार व्यवसायको मार्तडी बजार क्षेत्र र बाहिरका साना बजारमा करका दरमा न्यायिक रुपमा निर्धारण गरेको छु।
९५. सामान्य वर्गका लागि लाग्ने सिफारिस शुल्कमा सहुलियतको व्यवस्था गरिएको छ ।
९६. राजश्व नगरपालिकाको लागि नभई हाम्रै लागि भन्ने मान्यता स्थापित गर्न राजश्व सचेतता विकासका लागि उद्योग वाणिज्य संघ, बजार व्यवस्थापन समिति, कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय र घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयसंगको सहकार्यमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
९७. आगामी आर्थिक वर्षमा गत वर्षदेखि सञ्चालित क्रमागत योजनाहरुको निर्माण सम्पन्न हुने, निर्माणमा तिव्रता आउने अपेक्षा गरेको छु।

९८. विगतका ४ वर्षको अवधीमा तयार गरिएको नीतिगत तथा कार्यक्रमगत जगमा टेकेर आगामी वर्षको बजेटले समृद्ध नगर खुसी नगरवासीको सपना साकार पार्न योगदान पुऱ्याउने आशा गरेको छु। यस संकटपूर्ण घडीमा एकतावद् भएर अघि बढ्न यस बजेटले सहयोग गर्ने विश्वास लिएको छु। सबै राजनैतिक दलका प्रतिनिधी, विकास साझेदार, सञ्चारकर्मी, नीजि तथा सहकारी संघ संस्था लगायत सम्पूर्ण नगरवासीलाई उद्देश्य प्राप्ती तर्फ सिर्जनशील सहयोगको आवाहन गर्दछु।
९९. कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनमा स्थानीय समुदायको ठूलो भूमिका हुने भएकाले स्थानीय समुदायले अपनत्व ग्रहण गरी यसको सफल कार्यान्वयनमा सहयोग पुऱ्याउने अपेक्षा गरेको छु। प्रस्तावित कार्यक्रमबाट नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा प्रवाहमा गुणात्मक सुधार आई सुशासन वृद्धिमा सहयोग पुग्ने विश्वास लिएको छु।
१००. बजेट तर्जुमा गर्दा मार्गदर्शन प्रदान गर्नुहुने नगर प्रमुखज्यू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, विषयगत समितिका संयोजक र सदस्यज्यूहरू, नगर सभा सदस्यज्यूहरू प्रति आभार व्यक्त गर्दछु।
१०१. क्षेत्रगत रूपमा अमूल्य सुझाव प्रदान गर्नुहुने सरकारी तथा गैरसरकारी निकायका व्यक्तित्व, नागरिक समाज, उद्योग वाणिज्य संघ, बजार व्यवस्थापन समिति, करदाता लगायत दिनरात खट्ने कर्मचारीवर्गलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु।

अन्त्यमा, बडीमालिका नगरवासी लगायत समस्त नेपाली दिदीबहिनी तथा दाजुभाइहरूलाई कोभिड १९ को महामारीबाट सुरक्षित रहन स्वास्थ्य मापदण्डको पालान गरी आत्मविश्वासका साथ रहन अपील गर्दै बडीमालिका नगरको समृद्धी र नगरवासीको खुसीमा हातेमालो गर्न आवाहन गर्दछु।

"कोरोनाको जोखिमबाट - हामी पनि बचौं र अरुलाई पनि बचाऔं"

धन्यवाद !

॥जय बडीमालिका ॥